

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De quinque donis charitatis, quibus anima consecratur, & digniſſima Dei
sponsa efficitur. Cap. XCIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

igne positum magis ac magis ignitur. Non tamen est intelligendum, quòd in quolibet actu charitatis ipsa charitas augetur, sed quilibet actu charitatis disponit ad augmentum charitatis, in quantum ex vno actu charitatis pronior redditur ad agendum secundum charitatem: & sic habilitate crescente, prorumpit in actum feruentiorem dilectionis, quo conetur ad charitatis perfectionem; & tunc charitas augetur in actu, cui augmento charitatis nullus terminus poni potest in statu viæ: tum quia charitas secundum rationem propriae speciei terminum augmenti non habet, eò quòd est participatio quædam infinitæ charitatis, quæ est Spiritus sancti: tum etiam, quia causa agens charitatem est infinita virtutis, scilicet Deus: tum denique, quia crescente charitate, semper in subiecto supercrefcit habilitas ad vltterius augmentandû charitatem: quia capacitas creaturæ rationalis per charitatem augetur, & per ipsam cor dilatatur, secundum illud: *Dilatamini in charitate.* & iterum: *Cor meum dilatatum est.* Et ideo semper remanet habilitas ad maius augmentum, Vnde ait S. Bernardus: Necesse est animam crescere & dilatari, vt sit capax Dei: Porrò latitudo eius, dilectio eius, sicut ait Apostolus: *Dilatamini in charitate.* Nam si anima minimè, cum sit spiritus, corpoream recipit quantitatem, tamen illi confert gratia, quod negatum est à natura. Crescit quidem & extenditur, sed spiritualiter crescit, nõ in substantia, sed in virtute. Crescit & in gloria. *Cre-* Ephes. 2.
fcit etiam in templum sanctum in Domino. Ergo quantitas animæ æstimatur de mensura charitatis, quam habet: O quanta est illi animæ beatæ beatitudo, quæ diuinam in se præsentiam, & digna inuenitur suscipere; & sufficiens capere: imò cui sufficiunt deambulatoria spatiosa, secundum illud: *Inhabitabo in illis, & deambulabo.* Deambulat enim in nobis præsentia maiestatis, si latitudinem inuenit charitas. 2. Cor. 6.
Leuit. 26.

De quinque donis charitatis, quibus anima consecratur, & dignissima Dei sponsa efficitur. Cap. XCIII.

S Virge Aquilo, & veni Auster, perfla hortum meum, & fluant aromata *Psal. 67.*
Illius. Dicit Augustinus de verbis Domini: Magna est misericordia Dei nostri, dedit enim dona hominibus. Quæ dona? Spiritu sanctum. Donum quippe dat æquale sibi, quia donum eius Spiritus sanctus est, & vnus Deus tota Trinitas. Quid præstitit nobis Spiritus sanctus? *Rom. 5.*
Audi Apostolum: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritu sanctum, qui datus est nobis.* Vt ergo ames Deum, habitat in te Deus, vt
Ecc 3 amet:

ammet se de te, id est, ad amorem suum moueat te, accendat te, illuminet te, excitet te. Restat igitur vt intelligamus habere Spiritum sanctum qui diligit, & habendo mereri, vt plus habeat; & plus habendo, vt plus diligit. Hæc ille. Dicit enim Chrysofomus, quod omnes species iustitiæ, quas habent serui Dei in veritate, possunt habere serui diaboli in simulatione: solam autem charitatem Spiritus sancti non possunt habere. Et ideo hanc priuatam speciem charitatis sibi seruaui Spiritus sanctus, quia per nullum testimonium sic cognoscitur, vbi sit Spiritus sanctus, sicut per gratiam charitatis. Vt igitur agnoscamus, quæ charitatis dona nobis à Deo donata sunt, sciendum, quod per infusam nobis charitatē quinque dona Deo gratissima pariter recipimus, quibus & ipsa anima consecratur & efficitur dignissima Dei sponsa. Primum donū est, spiritualis vitæ veritas. Sicut enim in charitate consistit omnium virtutum vita & forma, sic etiam in ea consistit ipsius animæ vita. Dicit enim Augustinus: Sicut vita corporis est anima, sic animæ vita Deus est: & sicut expirat corpus, dum amittit animam; sic expirat anima, dum amittit Deum. Deus dimissus, mors animæ; amissa anima, mors corporis. Et licet corpus nostrum mori possit, tamen id ipsum quo diligimus, scilicet anima, mori nō potest, nisi cum nō diligit Deum, cui mors est non diligere Deū. Vnde dicit S. Bernardus super Cantica: Videtur mihi Dei dilectionem quasi aliarum dilectionū esse animā, quæ & in seipsa plenissimè viuit, & alijs sui præsentia vitale impartitur essentiam, absentia mortem inducit. Vt igitur homo se diligit, in ipso Dei dilectio inchoatur. *Qui verò non diligit, manet in morte.* Vt diligit proximum, capaciō quodammodo sinu concipitur, vbi diuinus ille ignis paululam conualescens, ceteros tādē quasi scintillas quasdam in sui plenitudinem miro modo absorbeat. Totam enim animæ dilectionem ad illud sublime & ineffabile bonum adducens, vbi nec ipse à se, nec proximus diligitur, nisi in quantum vterque deficiens à se toto penitus in Deū transferatur. Denique, anima nostra quodammodo se habet ad Deum, sicut materia ad suam formam, & perfecte bi-
 de ad suum perfectiū. Nam ipsa materia ante susceptionem formæ est imperfecta, sine decore, sine virtute, sine actione. Habita verò forma, statim venit ad perfectiōem, iuxta eiusdem formæ proprietatē. Sic & anima Deo nondum vaita per viuificum amorem, in quadam morte spiritali permanet, sine decore, sine virtute, & sine actione, quantum ad actus viuificos meriti vitæ æternæ. Deo verò tanquam
 fontali

Dona cha-
 ritatis.

Vita.

1. Iohan. 3.

1. Iohan. 3.

1. Iohan. 3.

fontali principio totius vitæ per charitatē coniunctæ, datur vita quædam diuina, mediante amore tanquam qualitatiua & harmoniaca dispositione. Hinc vltima perfectio ipsius animæ. Deus est, & centrum locusque naturalis omnium desideriorum suorum. Secundum verò donū est amoris diuini connaturalitas. Nam diuina bonitas, quæ Spiritui sancto appropriatur, nullam aliam virtutem in humano corde collocat, sic illi connaturalem, sicut charitatem. *Deus enim charitas* 1. Ioan. 4.
est increata; à qua purus quidem & infinitus actus amoris procedit. Et animā humanam creans Deus, *ad imaginem* vtique charitatis & similitudinem infiniti actus amoris sui creauit illā. Ideo postquam ad vsum liberum rationis peruenerit, ex esse proprio quandam habet aptitudinem ad amandum; sine qua subsistere nequaquam potest. Ipsa tamen per liberum arbitrium in medio constituta dinoscitur, vt ad amandum quocumque voluerit, se diuertere possit. Et hæc anima aptitudo diligēdi, quædam est imago Dei, à qua ulterius procedit quidam velox & efficax amoris actus, clarius in se representans illam similitudinem infiniti actus amoris diuini. Ex quibus relinquitur, quòd nulla virtus ita connaturalis est in homine increatæ charitati, sicut ipsa Confor-
charitas infusa. Tertium itaque donum necessariò sequitur ex secundo, quod est ipsius diuinitatis admiranda conformitas. Super omnes enim virtutes, felicem animam ipsa charitas Deo cōformat: quia *Deus charitas est;* & ideo melius per charitatem, quàm per quamcun- 1. Ioan. 4.
que virtutem aliam, tanquam per Deo consimiliorem anima conformiter in Deum transformatur. Si enim (vt refert Philosophus 2. Politicæ) dicit Aristophanes, quòd amantes desiderant vnū fieri ex duobus, & Tullius de amicitia dicit, quòd is est amicus, qui est tanquam alter idem. Sed quia ex hoc sequeretur, aut ambos aut alterum eorum corrumpi, ideo quærunt vnionem, quæ conuenit & decet, scilicet vt in actibus amicitie adinuicem coniungantur. Hoc tamen multo excellentius fit in creatura rationali cū suo Creatore. Vnde dicit Hugo de artha animæ, quòd ea vis amoris est, vt te talē esse necesse sit, quale est illud, quod amas, & cui per affectum cōiungeris, in ipsius similitudinē ipsa quodāmodo dilectiōis societate transformaris. Et sic charitas transfert amantē in similitudinē amati, in quantū potest, non solum quantū ad voluntatē, sed etiam quātum ad operationes arduorum & difficultium. Hinc dicit Iohannes Abbas, quòd charitas secundum qualitatem est similitudo, quantum hominibus est possibile; secundum ope-

Ecc. 4. ratio-

rationem verò est animæ ebrietas: secundùm proprietatem est fons fidei, abyssus ioganimitatis, & mare humilitatis. Sic etenim ignis materiam in se conuertit in quam agit: sic etiam amor diuinus animam in se conuertit, quam accendit. Et hæc feliciter expertus, innuere voluit, qui dixit: *Deum charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Et beatus Augustinus, quo nihil manifestius: *Qualis inquit, est hominis dilectio, talis est homo. Si terram diligis, terra es; si cælum, cælum es. Si autem diligis Deum, non audeo dicere, Deus es; sed Prophetam audi dicentem: Ego dixi, Deus estis, & filij excelsi omnes.* Et hanc conformitatem maximè talis operatur dilectio, quæ plenissimè & viscerosissimè ad amorosum complexum inimicorum extenditur. Talis enim, Euangelio teste, censetur simili Altissimo, & filius *Altissimi*. Quartum proinde donum sequitur ex prædictis, quod est ipsius animæ formositas. Nam, secundùm Doctores, imago Dei in *anima cõstitutur* in naturalibus proprietatibus, & potentijs eius: similitudo verò consistit in gratuitis, id est, in virtutibus, diuina charitate formatis, & decoratis, præcipuè tamen in ipsa charitate, sine qua deformis iudicatur omnis anima quibuscunq; virtutibus alijs florere videatur, quia reliqua gratiarum dona largitur Deus & his, quos reprobat: solam autè charitatem, quasi seipsum, histantum, quos diligit in præmium seruetur. Creatura namq; rationalis, & intellectualis carboni similis est, quo nihil fragilius, nihil econtrà durabilius, nihil etiam obscurius dū extinctus fuerit, nihil igni similius dum ignitus fuerit. Sic anima humana, nihil fragilius mutabilitate, vel durabilius vitæ perpetuitate, nihil obscurius extincta charitate, nihil formosius formata charitate. Quid enim torpescit in diabolo, nisi peccatum? utpote cuius natura ineffabili pulchritudine, & nobilitate condita, sed charitate priuata, & iniquitate deformata. Vnde ait Hieremias: *Denigrata est super carbones facies eorum.* Dum verò ipsa natura tam Angélica, quàm humana, diuinæ charitatis igne fuerit succensa, protinus efficitur pulcherrima, Deoq; simillima. Quid enim ignitus carbonis, nisi ignis censeri debet, cuius iam ignis est effectus forma carbonis? Sic & ipsa anima charitatis igne decorata, ita ut iam charitas effecta sit eius forma feliciter. Quintum donum est amoris diuini suauitas. Nulla nanque virtus tantam facit experiri delectationem, complacentiam, & suauitatem, sicut charitas, tam in Deo, quàm in creaturis: quia, ut dicitur in libro de spiritu, & anima, hæc est requies cordis nostri, cum in Dei amore perdelide-

Ibidem.

Psal. xi.
Ioan. 10.Lucæ 6.
Formositas.

Anima similitari carboni.

Thren. 4.

Suauitas

desiderium figitur. Hæc est vira cordis nostri, cum Deum suum contemplatur, & in sua contemplatione suaviter reficitur, & dulce est illi semper ad desiderandum, amandum, & laudandum. Vbi autem est amor, secundum Bernardum, ibi non est labor, sed sapor: quia amanti nihil est difficile, nec satiari potest desiderio, qui non nisi desiderare concupiscit, cum Psalmist. dicente: *Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore.* Hinc etiam anima Deum amans amore non satiatur, quia Deus amor est, quem qui amat, amore amat. Amare autem amorem, facit circulum, vt nullus finis esse debeat amoris, vel mensura: quia, secundum Dionysium, amor æternus ostenditur, sicut quidam circulus æternus, per optimū ex optimo in optimum inenarrabili conuersione circumiens. Et in hoc circulo spiritus amans complectitur, & ad infinitum amorem complectendum inuitatur, & semper de copia facit inopiam: quia licet datur ei ad plenitudinem, nunquam tamen ad satietatem, vt verificetur quod scriptum est: *Qui edūt me, adhuc esurient; & qui bibunt me, adhuc sitient.* O pelagus immensurabilis diuinæ dulcedinis, cum te amare sit edere: quomodo te amantes sicreficis, vt magis esuriant, cum repleti fuerint, nisi quia tu charitas immensa simul es cibus & esurries? Qui te non gustat, prorsus esurire te nescit. Ad hoc enim cibus, vt esurire facias. *Esurientes,* inquit, *impleuit,* non satiatit, *bonis.* Amoris enim bona eò minus satiant, quò magis replent. Bona, inquam, *que preparauit Deus* diligentibus se, vt bona dilectionis esse non ambigas, quæ nimirum deliciae sunt æternitatis, omnisque fruuitatis paradisi caelestis, & quicquid iucundum mente concipi potest, imò plus quam concipi potest in infinitum. Hæc, inquam, amor æternus *preparauit* diligentibus se, sed abscondit *timentibus* se, donec *perfecta charitas foras* mittat *timorem,* mentis oculos obuclat. Ex tunc enim feliciter experiri faciet, *quam magna multitudo dulcedinis* diuini amoris sit in apotheca perpetuæ felicitatis. Psal. 118.
Amorem esse circuli.
Eccli. 24.
Lucæ 1
1. Cor. 2.
Psal. 60.
1. Ioan. 4.
Psal. 30.

Quòd obiectum charitatis est summum bonum, & quòd est triplex causa amoris, & qualiter etiam naturaliter Deus diligitur super omnia ab omni creatura.

Cap. XCIIII.

Electus ex millibus: caput eius aurum optimum. Cantico. v. Electus iste Christus est, à Patre pro nobis electus præ millibus Angelorum, & electorum, in sacrificium nostræ reconciliationis, in preti-

Fff

um no.